

طراحی، متعادل و نامتعادل سازی

اهداف: در پایان این فصل از هنرجو انتظار می‌رود که:

- ۱- شخصیت مورد نظر را بر روی کاغذ طراحی کند.
- ۲- طراحی ارائه شده روی کاغذ را رنگ آمیزی کند.
- ۳- حالت‌های خاص شخصیت مورد نظر را بر روی کاغذ، طراحی و رنگ آمیزی کند.
- ۴- صورت بازیگر را برای اجرای چهره‌پردازی آماده کند.
- ۵- صورت بازیگر را با چهره‌پردازی ساده، متعادل سازد.
- ۶- صورت بازیگر را با چهره‌پردازی ساده، نامتعادل سازد.
- ۷- چهره‌پردازی صورت بازیگر را به صورت مطلوب پاک کند.
- ۸- ابزار و وسایل و مواد چهره‌پردازی را تمیز و مرتب کند.

۱-۷- طراحی چهره پردازی روی کاغذ

آشنایان با نقاشی و طراحی، چهره پردازی را بسیار سریع فرا می گیرند، زیرا با رنگ، کاربرد آن و به دست گرفتن قلم مو آشنا هستند. اگر با این هنرها آشنایی ندارید، باید تمرین هایی جهت نرم و روان کردن دست و انگشتان خود انجام دهید. در مواقع بیکاری، اگر راست دست هستید با دست راست و اگر چپ دست هستید با دست چپ، با مداد بر روی کاغذ، خط های مختلفی مانند نیم دایره و برعکس آن و خط های هفت و هشت افقی و عمودی، رسم کنید. این تمرین ها را می توانید روی روزنامه های باطله انجام دهید. خمیر بازی کودکان را تهیه کرده با کمی وازلین مخلوط و آن را کمی نرم کرده و آن را با دست خود شکل بدهید. این تمرینات باعث می شود که به اصطلاح، دست نرم شود. یک جعبه آبرنگ و مداد رنگی تهیه و تمرین را شروع کنید. بر روی کاغذ، خط هایی رسم کرده، کنار آن را هاشور بزنید. با قلم مو از جعبه آبرنگ، رنگی برداشته، خطی کشیده و آن را به سایه تبدیل کنید. از این طریق تا حدودی با رنگ ها، کیفیت کار با آنها و به دست گرفتن قلم مو آشنا می شوید. مبحث کالبدشناسی را مطالعه کرده، در مقابل آینه با مداد چرب آرایشی، عضلات یک طرف چهره خود را ترسیم کنید و به صورت خود حالت بدهید. جهت درک تفاوت ها و شناخت بیشتر این رشته، چهره افراد منزل را از نظر شکل و حالات و کالبدشناسی، بررسی کنید. در خیابان، اتوبوس و سایر مکان های عمومی، چهره افراد مسن را مطالعه کنید، زیرا خطوط پیری در افراد مختلف تا حدودی متفاوت است. در روزنامه ها و مجله ها، اگر تصویر فردی پیر را مشاهده کردید، آن را بریده و در دفتری بچسبانید و سپس روی آنها مطالعه کنید. به کتابفروشی ها مراجعه و کتاب های طراحی حیوانات را خریده، بررسی کنید؛ گل ها را نیز از نظر رنگ و شکل مطالعه کنید. اگر با خانواده به سفر می روید، سعی کنید از چهره افراد شهر مورد بازدید، عکاسی کنید. در مورد رنگ و شکل چهره، آرایش ریش و سبیل، سربند خانم ها و غیره یادداشت هایی بردارید. از این عکس ها و نوشته ها در آینده استفاده فراوانی خواهید کرد.

۲-۷- آماده سازی چهره بازیگر

پس از نشستن بازیگر در مقابل آینه، روی او روپوش مخصوص چهره پردازی انداخته می شود. دور سر او روی موها، باند مخصوص بسته می شود. نخست با پنبه و شیر پاک کن چهره او پاک می شود. از دستمال های نمناک پاک کننده نیز می توان استفاده کرد و سپس با پنبه و لوسیون بدون الکل، عمل فوق بر چهره انجام می شود. چهره آماده برای فن زدن است. دقت شود، اگر جوش یا لکه ای قرمز بر چهره بازیگر مشاهده شود، چهره پرداز سوالات واجب را در این موارد باید از بازیگر کرده و سپس با الکل با پنبه ظریف یا گوش پاک کن روی محل را دوباره پاک کند و لوازم او را جدا کند. در خارج از ایران هر بازیگر دارای کیفی است که محتوای آن لوازم اولیه چهره پردازی است که لوازم شخصی محسوب می شود، مانند شیر پاک کن، لوسیون، اسفنج و غیره، که از نظر بهداشتی بسیار مهم است.

۳-۷- متعادل سازی و نامتعادل سازی چهره بازیگر

امروزه متعادل سازی به هماهنگ ساختن رابطه شکل چهره و اعضای آن گفته می شود. زمانی که این عمل با سایه و روشن و رنگ بر چهره انجام می پذیرد، چهره متعادل، زیبا جلوه می کند. در گذشته چهره بیضی، زیباترین شکل چهره محسوب می شد و هر شکل چهره را به شکل بیضی تبدیل می کردند، ولی امروزه چنین کاری را انجام نمی دهند زیرا هر شکلی می تواند زیبا باشد. یک چهره کاملاً بی عیب ولی بدون جذابیت زیبا نیست. از طرف دیگر شاید در چهره ای، تقارن و تعادل مابین اعضای چهره مشاهده نشود، اما یک نگاه مهربان، یک لبخند مهربان، یک دندان نامرتب و حتی صدایی زیبا می تواند به چهره، جذابیت ببخشد. امروزه اساس زیبایی شناسی چهره، داشتن «جذابیت» است. با بررسی چهره بازیگر و جستجوی اجزای نامتعادل صورت او، و با تشدید آنها به وسیله سایه و روشن، می توان شخصیتی منفی ارائه داد. برای مثال:

- الف) اگر پیشانی بازیگر نسبت به چهره‌اش بسیار کوتاه و یا بسیار بلند باشد.
- ب) اگر برجستگی‌های نامتقارن روی پیشانی وجود داشته باشد.
- ج) وقتی بینی بسیار بزرگ و یا بسیار کوچک باشد و یا کمی نسبت به تقارن صورت، انحراف داشته باشد.
- د) اگر گونه‌ها بسیار درشت یا بسیار کوچک باشد.
- هـ) هنگامی که شکاف لب (خط مابین دولب) زیاد باشد.
- و) اگر لب زیرین بسیار برجسته باشد.
- ز) وقتی که فک پایین درشت‌تر و برآمده‌تر از فک بالایی باشد.
- ح) اگر فک پایینی فرورفته‌تر از فک بالایی باشد.
- این نامتعادلی‌ها، با سایه و روشن و رنگ‌آمیزی تشدید و چهره‌ای منفی ارائه می‌شود (تصاویر ۷-۱ و ۷-۲).

تصویر ۲-۷

تصویر ۱-۷

۷-۴- متعادل و نامتعادل سازی بر کل بدن

در تمرین‌های نمایش، گاه بازیگری را مشاهده می‌کنید که با نقشی که باید ارائه کند، از نظر چهره و بدن هماهنگی لازم را ندارد. برای مثال چهره‌ای بسیار لاغر، بینی بلند، چشم و ابروان درهم و ریز، سر بدون مو، گردن باریک، شانه‌های افتاده و پاهای تاحدودی باز از هم دارد؛ اما در ارائه نقش بسیار توانا است. او باید نقش یک شخصیت بسیار قدرتمند را بازی کند. در این قسمت تعادل سازی در تمامی بدن بازیگر باید انجام گیرد. چهره با فن روشن کار می‌شود، بینی با سایه کوتاه و با روشنی پهن می‌گردد، چشم و ابروان کاملاً باز می‌شود، گونه‌ها با روشنی، پهن شده و اگر تناسبی با نقشی که بازی می‌کند داشته باشد، برای او ریشی پرپشت در دو طرف چهره و گرد در قسمت زیر چانه گذاشته می‌شود و کلاه گیس مناسبی نیز برای او در نظر گرفته می‌شود.

در مورد گردن، با طراح لباس مشورت می‌شود تا لباسی برای او در نظر گرفته شود که یقه بلند داشته باشد. در سر شانه‌ها، بازوان و نیز در قسمت ران شلوار او، اسفنج به کار می‌رود تا هیکل او کاملاً تغییر یابد. این کار «تعادل سازی بر کل بدن» نامیده می‌شود. برعکس، با بازیگری جوان، خوش چهره و خوش قامت مواجه می‌شوید که باید نقشی را ارائه دهد که چهره‌ای کاملاً نامتقارن، بینی بزرگ کج، چشم تا حدودی برآمده، سر طاس، قوز بر پشت و غیره نیاز دارد. با سایه و روشن، چهره نامتقارن می‌شود، پوسته سر برای او استفاده می‌شود، با تور یا از قبل با چسب لاتکس، چشم ساخته می‌شود. بینی با سایه و روشن و یا با چسب لاتکس ساخته و آماده می‌شود. از طرفی با همکاری طراح لباس، با گذاردن قوز به کمک اسفنج و غیره، در مجموع شخصیت دیگری را ارائه می‌دهند. این کار «نامتعادل سازی بر کل بدن» نامیده می‌شود.

آزمون فصل هفتم

- ۱- متعادل سازی را تعریف کنید.
- ۲- نامتعادل سازی را تعریف کنید.
- ۳- چگونه چهره بازیگر برای چهره پردازی، آماده سازی می شود؟
- ۴- آیا نیاز است برای متعادل سازی حتماً چهره بازیگر به شکل بیضی درآید؟
- ۵- متعادل سازی بر کل بدن (به غیر از چهره) بر عهده کدام طراح است؟
- ۶- یک تصویر نامتعادل کشیده، نصف صورت آن را متعادل کنید.
- ۷- یک تصویر متعادل کشیده، نصف صورت را نامتعادل کنید.